

Această explicație, după părerea noastră, constituie dovada că în perioada în care s-a scris cronica moldo-polonă *curtean* devenise termenul consacrat și elimina treptat sinonimul său slav *дворянинъ*.

Крединчикъ «credincer, om de încredere la o curte domnească, boiernaș al curții, subordonat cuparului» este un termen românesc derivat al substantivului *credință*, format cu sufixul numelui de agent *-ar*¹. Spre deosebire de *curtean*, care are un corespondent în terminologia slavă, acestui termen nu i-am găsit corespondent slav printre dregători.

În *Neagoe* găsim: *къ спатарѣ, или къ крединчикъ рѣ, или ваташи быти* «între spătari, sau între credinceri² sau să fie vatafi» (p. 230). Astăzi învechit, termenul *credincer*, înregistrat în dicționarele limbii române, presupunem că a circulat în limba română veche, de unde a pătruns în redacția slavo-română.

Atît *curtean*, cît și *credincer* sînt creații românești, apărute în limbă în condiții social-politice specifice societății feudale și, din limba vorbită, ca termeni tehnici, au pătruns în limba de cancelarie.

III. Termeni privind clasele sociale

Стопан «stăpîn, proprietar, domn». Miklosich, citind cuvîntul din slavona sîrbă îl consideră element lexical albanez³, dar cercetările lexicale mai noi au dus la concluzia că nu este albanez și nici balcanism cu etimologie neclară⁴, ci cuvînt de origine slavă⁵, care a îmbogățit și fondul lexical al limbii albaneze, dar cu o evoluție semantică proprie.

În limbile bulgară și sîrbo-croată termenul se păstrează în forma *стопанин*.

În redacția slavo-română găsim termenul însoțit și de o precizare a sensului în acest context: *къси нарицахъ сѧ стопаны домоукъ сконхъ* «toți (care) se numesc stăpîni ai caselor lor» (*Neagoe*, p. 251).

Intrat de timpuriu în limba română, cuvîntul a format derivate ca: *stăpînesc*, *a stăpîni*, *stăpînire*, *stăpînit* și *stăpînitor*.

Хланство este un derivat al substantivului slav vechi *хланъ*⁶, format cu sufixul *-ство*. Înregistrînd cuvîntul în varianta *хланство* (cu polnoglasiu), într-un zbornic rusesc din secolul al XV-lea, Miklosich îl traduce *servitus* (*Lexicon*, p. 1090). Cu sens de «robie, șerbie» termenul este atestat de multe ori în vechile texte rusești⁷.

Cu particularități fonetice răsăritene, cuvîntul apare izolat într-un document moldovenesc din timpul domniei lui Ștefan cel Mare, din care cităm:

¹ Vezi DA, t. I, partea I, p. 889; Cihac, I, p. 62; Tiktin, RDW t. I., p. 433.

² P. P. Panaitescu în traducerea textului folosește termenul *credinciari* (p. 278), iar în nota 4 explică faptul că în textul românesc al *Învățăturilor* se găsește *cupari* și de aceea în indice, la cuvîntul *credinciari* scrie în paranteză *paharnic* (p. 319).

³ Vezi Miklosich, *Lexicon*, p. 885.

⁴ Vezi Kr. Sandfeld, *Linguistique balkanique. Problèmes et résultats*, Paris, 1930, p. 94.

⁵ Vezi Mladenov, *Этимологически речник*, p. 610; Tiktin, RDW t. III, p. 1484; Al. Rosetti, *Mélanges de linguistique et de philologie*, Copenhaga — București, 1947, p. 406—408; A. Rosetti, *Istoria limbii române* vol. III. *Limbile slave meridionale*, București, 1952, p. 64; G. Mihăilă, *Împrumuturi vechi sud-slave în limba română*, București, 1960, p. 135—136.

⁶ Vezi Sadnik și Aitzetmüller, *Handwörterbuch*, p. 32 și 242; Berneker, SEW p. 394.

⁷ Sreznevski, *Материалы*, t. III, col. 1385.